

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje stev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primeroma zniža.

Stev. 48.

V Ptuj v nedeljo dne 1. decembra 1907.

VIII. letnik.

Iz boja.

„Klerikalstvo“ in „ultramontanstvo“, — kolikokrat se čuje v zadnjem času te dve besedi! In na drugi strani zopet dve besedi: „napredek“ ter „svobododomelnost“.

Dva svetova ležita v teh besedah, dva svetova, ki sta popolnoma drugačna, ki se razlikujeta kot noč in dan. Neizobraženo ljudstvo seveda ne pozna bistva, globoki pomen teh besed. V teku stoletij duševno zanemarjeno ljudstvo misli ne „vero“, kadar se govori o „klerikalizmu“. Ako se pokliče slabega duhovnika na red, vpijejo zaslepljeni ljudje že, da je „vera v nevarnosti“ in da se napada „sveto krščanstvo“. In kako velikanska je vendar razlika med pravo vero in klerikalizmom! Prava vera, — v evangeliju jo najdemo, iz nesmrtnih Kristovih besed nam donj, stari pošteni duhovniki so jo nam učili! Klerikalizem pa se ne briga za to živo vero. Odršenika, on se drži mrtvih črk, on hoče uresničiti i posvetno nadvlado duhovništva, on ne mara pridigarjev ljubezni, temveč zahteva politikarjev v kuti... Klerikalizem je organizacija pravih bogotajcev. Kajti klerikalizem žre dan za dnevom na temeljih krščanstva, na fundamentu prekrasne naše vere. Več pohujšanja in brezverstva kakor deset „framazonskih“ listov napravi en sam duhovnik, ki se zagreši nad nedolžno dečo ali ki politikuje raz prižnice ali ki trga križe iz grobov! Velik del naše politikujoče duhovščine postaja z vsakim dnevom bolj podoben starožidovskim farizejem, katere je Jezus tako krepko bičal... Ko bi nacarenski sin mizarja Jožefa zopet na svet prišel, — ali mislite, da bi ga naša klerikalna politikujoča duhovščina spoštovala? Ne, — on, ki ni imel prostora, da bi trdno svojo glavo spočil, bi jim bil preveren. On, ki je ustvaril prvo zapoved ljubezni, bi jim bil predober, premili, bi jim premalo politike uganjal... Uprli bi se mu zopet in klic bi zopet zadonel: Križajte ga! To je klerikalizam! Na delu, ne na besed-

dah ga izpoznamo! Šroke sloje ljudstva je tako poneumil, da ne poznajo več dobro od slabega. Klerikalci obžalujejo še danes zločinškega župnika Ilesiča iz Bolfenga, tiste pa, ki so po svoji dolžnosti zločine odkrili, zatirajo in proklinjajo. Pred nami leži pismo, ki ga je pisala bržkone Ilesiču blizu stoječa ženska nekemu naprednjaku in v katerem je vsaka druga beseda kletev. Svojega lastnega otroka bi ti poneumjeni ljudje žrtvovali pohotnemu kutarju, samo da bi mu dopadli. Ko bi ne bilo orožnikov, zažgali bi naprednjakom hišo nad glavo in pobili bi jih s sekirami. Kajti neumnost in fanatizem korakata roka v roki!

To je klerikalizem! In zdaj vprašamo vsakega treznega mislečega človeka: kaj ima to z vero opraviti? Ali ni tako počenjanje naravnost naprotno veri in verskemu čuvstvu? Edino klerikalizem ruši versko poslopje, ruši cerkve, odganja ljudi od Božje službe, trga zaupanje do duhovščine iz ljudskega srca! Kajti geslo klerikalizmu je in ostane beseda:

„Herr, lass Dornheit regnen über Land, dann ist die Macht in unsrer Hand...“

Z neumnostjo zmagojuje klerikalci! Zmagojujejo? Da, skoraj se nam dozdeva, da prihajajo zopet časi teme. Duh cesarja Jožefa II. je izginil in nadomesti ga duh Luegerjev. Dunajski župan Lueger, vodja strastnih klerikalcev je imel te dni govor, v katerem je pričel prav strupeni boj proti šoli. Šola je v nevarnosti, na šolo se valijo trume klerikalstva in zato treba poklicati vse svobodno misleče na krov. Šola nam je bila vedno sveta stvar! Narod pa, ki izroči šolo srednjoveškemu klerikalstvu, tak narod je podoben samomorilcu. Vsi torej na krov!

Kakor vihar gre skozi našo državo. 60 letnico praznuje presvetli naš cesar. Pač z žalostnim srcem se mora visoki starček ozirati na svoje narode. Vse jim je žrtvoval, svojo srčno kri jim je podaril, — ali miru ni mogel dati. Kajti kler-

ikalstvo dela nemir! Kakor so v najboljših naših farah zanesli mladi farški petelini prepri in boj, tako je tudi v splošnem. Boj hočeje, boj zahtevajo, boj je njih cilj!

Zato pa tudi mi ne moremo mirovati. Dolžni smo to bodočnosti. Slabi, ničvredni bi bili, ko bi ne branili šolo! Proklinjali bi na naših grobčih, ko bi ne varovali svojo mladino. Držimo torej trdno svojo zastavo napredka, — glavo pokonci in naprej v boju!

Politični pregled.

25. november! Velepomembni dan je to, kajti pred desetimi leti je tega dne divjal boj po ulicah avstrijskih mest, puške so pokale in dva mlada človeška trupla sta ležala v svoji krvi na tleh... Zakaj? Iz Poljskega se je poklicalo ošabnega zlahčiča Badenija, moža, ki je bil navajen galških šeg. Z železno roko je hotel zatreti napredno ljudsko misel. Surovo nasilje mu je bilo več kot vsa pravičnost... In zato krvavi boji? Ja, dva človeška bitja sta izdihnili svojo mlado dušo edino zato, ker je bila avstrijska politika zavožena, ker se ni ozirala na ljudske zahteve. S puškami se je leta 1897 hotelo dokazati, da ima ljudstvo za plačevati, drugače pa gobec za držati... In državna zbornica? Ali je v teh vročih dneh spala? Ne, ni spala! Predsednik državne zbornice je bil takrat duševni bratec nasilneža Badenija, poljski zlahčič Abrahamovicz. In zgodilo se je, kar ni bilo opazovati v nobeni zbornici sveta: Abrahamovicz je poklical policaje v zbornico in s policijsko silo so nesli pogumne zastopnike ljudstva iz dvorane... Abrahamovicz je omadeževal, onečastil zbornico. Zdjaj pa je 10 let od tega najsrmatnejšega dneva v avstrijski zgodovini. In isti Abrahamovicz, kateremu se je reklo, da spada v ječo, je zdaj — minister. Res, človeku krvavi srce, ko vidi avstrijsko politiko v takem blatu. Ali je čudno, ako so pozdravili napredni poslanci z najhujšimi psovkami nasilneža Abrahamovicza? Temni,

Kadar gorè potujejo...

Povest od sovraštva in ljubezni.

Spisal Karl Bienenstein.
(3. nadaljevanje.)

Ko je prišel Toni v vas, vstopil je ravno Zagorjan v gostilno. Pri temu je bila stvar z varstvom hiše ravno nasprotna. Prazil je sam na domačijo, medtem ko je poslal Roziko v cerkev. Ali ko je videl prihajati svojo hčerko po griču, vzela je klobuk in šel po najkrajši stezi v vas.

Toni se Zagorjana ni ravno razveselil; vedel je namreč: ako je Zagorjan že v vasi, potem je morala biti Rozika gotovo že doma in ne bi jo mogel več danes videti. Ali kaj bi si mislila? Kakšne skrbi in žalosti si delala? Saj Toni je poznal skrivno bojazan ljube, kateri je domača žalost vsjo vero na trajno srečo vzela. Kaj naj bi napravil? Premišljeval je nekaj časa in prišel do sklepa: hotel je iti k Zagorjanovi hiši; morda bi se najdla prilika, da izpregovori par besedi z Roziko. Njene očeta se ni bilo treba bati, kajti pred deveto uro bi ta gotovo ne prišel iz gostilne; stari hlapec pri Zagorjanovih, Stefan, in stara dekla pa itak nista bila nevarna; ni se bilo treba bati izdajstva.

Toni je šel po isti stezi, kakor preje Zagorjan. V začetku je hitro korakal, ali potem je postala pot tako

strma, da je le polagoma navzgor prihajal. Tako je prišel večer. Ko je korakal Toni čez zadnji grič, bil je le še vrhunec Samskegore v dnevni svetlobi in se je svetil kot baklja proti nebu, ki je postalo že temno in se okrasilo z zvezdicami.

Previdno se je držal Toni ob robu gozda, ki je bil tesno pri hiši. Od svojega prostora je videl ravno k vodnjaku; tja bode morala priti Rozika po vodo, da napoji živino. Mirno je stal in čakal. Iz hlevov je prihajal ropot živine. Potem pa je postajalo vedno bolj mirno in Toni je prestrašeno izpoznal, da je bila živina že napojena in kmljena; torej ne bode ta večer Rozike več vidil.

Potihoma je zaklel in se vznemirjeno za brke prijel. Kaj naj napravi? V hišo vendar ne sme! Kako naj da Roziki znamenje? Na noben način ne sme tukaj ostati. Šel je za hišo okoli hleva in se prilazil poleg domačega vrteca ter prišel do prostega pašnega prostora pred hišo. In zdaj — skoraj bi od veselja zavriskal — zdaj je opazil Roziko, ki je sedela na klopi pred hišo, roki v naročju, in zrla sanjavo v mračni večer. Zadbja svetloba iz Samskegore ji je olepšala lici in se ljubejšje je bilo nežno deklško obličje v okvirju svojih temnih las. Trenutek dolgo je gledal Toni z veselimi očmi to sliko; nikdar še se mu ni Rozika tako ljubka zdela, kakor ravno zdaj, ko je stal na sovražnem posestvu. Potem pa je tiho zaklical: »Rozika!«

Deklica je pogledala prestrašeno navzgor. Ali se ji je sanjalo? Ne, zdaj je čula klic že drugič in vidila tudi postavo za vrtom. Obraz se ji je razveselil, srce pa ji je pričelo biti; najraje bi od veselja zavpila in vzletela v njegove objeme. Ali treba je bilo biti previdno. Dala je Tonitu znamenje, da naj se vrne v gozd. Fant je vbogal, medtem ko je šla Rozika v hišo in vprašala mati, je-li ta še kaj potrebuje. Mati ni zahtevala ničesar; rekla je le otožno: »Le pojdi malo na zrak. Moj Bog, kako dolgo še in tudi ti ne bodeš zahtevala več svežega zraka. Zrak na pokopališču je najboljši.«

Globoko je vzdihnila Rozika in stopila v mračni večer. V par minutah jo je že Toni vroče objel in strastni poljubi so dokazali njuno srečo.

Rozika je naslonila glavo ob njegovo ramo in ga vprašala s svetlimi očmi: »Kaj pa ti je danes v glavo prišlo?« — »Ja veš,« je odgovoril, »mislim sem si, da bodeš zopet celi teden žalostna in se bodeš celo jokala. To pa ne smem misliti.« — »Malo sem itak že jokala,« je priznala s smehljajem. — »Tako, potem moram pa oči posebno kaznovati,« menil je Toni, stisnil Roziko v roke in jo poljubil na trepalnice ter čelo.

»Ali malo truden sem tudi,« je rekel Toni, »saj se lahko malo vsedeva; ali imaš malo časa?« — Rozika je prikimala in pričela sta si svoje dogodke pripovedovati. »Ne vem,« je končal Toni, »ali sluti moj oče kaj ali ne? Danes se mi je to že dozdelo. Sicer pa nič ne de.«

temi so časi! Nazadnjaštvo prihaja v vlado! Edina pot je, da glasnejše poslanci proti nagodbi z Ogrsko. Cimpreje pade ta vlada, tembolje za ljudstvo!

Pomiloščenje vojaških begunov. Kakor smo že poročali, je cesar ob priliki 60 letnega jubileja pomiloštil vse one, ki so se odtegnili vojaškim naborom ali pa so z a m u d i l i vojaške dolžnosti. Dotični odlok se glasi: 1. Vsem onim vojakom armade in vojne mornarice, ki se nahajajo v zaporu, ker se niso odzvali poklicu v vojaško službo ali ki so pobegnili (dezertirali) odpusti se dne 2. decembra vsaka nadaljna kazen. — 2. Vsem onim, ki so še v preiskavi zaradi take krivde, ki so jo zakrivali pred 2. decembrom, dalje oni, ki se kazensko šele zasledujejo, opusti se nadaljno postopanje in vsako kazen; tisti, ki še niso v preiskavi, pa se morajo v dobi od 2. decembra 1907 do 1. decembra 1909 osebno javiti pristojno politični ali vojaški oblasti na Avstrijskem. — 3. Dezertirjem, ki morajo za kazen naprej služiti, se to odpusti. — 4. Opustitev pa ne velja za one, ki so zakrivali hudodelstvo po § 6 z dne 28. junija 1890 in prestopke po § 4 zakona za Bozno ter Hercegovino. — 5. Vsi dezertirji pa izgubijo svoje šarže, ki so jih preje imeli. — 6. Vsem pomiloščenim vstje se doba med tem časom, ko so se v evidenci vodili kot beguni, v službeno dobo. Zamujeno vojaško akt, vno in 8 tedensko službo pa morajo nadomestiti v teku splošne službene dobe. Zamujenih orožnih vaj ni treba nadomestiti. — To so glavne poteze velikodušnega cesarjevega pomiloščenja. Glavno je, da se dezertirji v teku 2 let pri oblasti oglasijo!

Dopisi.

Iz Lemberga. Slavno uredništvo! Vaš cenjeni list je že večkrat omenil, da bi bilo za nas spodajo štajerske kmete zelo potrebno, da se organiziramo in ustanovimo kmetijske podružnice. Tudi pri nas smo pričeli delati nato, da ustanovimo kmetijsko podružnico. V ta namen smo imeli zadnjo nedeljo oktobra kmetijsko zborovanje, na katerem se je našim kmetom razložilo namene in koristi kmetijske podružnice. Dogovorili smo se, da hočemo za več občin Šmarskega okraja ustanoviti podružnico v Lembergu in sklenili v kratkem večje zborovanje sklicati. Klerikalna stranka seveda z našim početjem ni zadovoljna, ako ravno je agrarni govornik na našem zborovanju naravnost povdarjal, da kmetijska družba ne pozna nobene politike in da so v kmetijski podružnici vsi kmetje enaki, so-hi politično ene ali druge barve. Z edino klerikalcem lastnim „navdušenjem“ so začeli strankarji zoper naše početje šunatati, češ da je kmetijska družba za Štajersko z sedežem v Gradcu „nemčurska“ in „brezverska“. Še bolj nas je iznenadilo, ko je eno zadnjih nedelj priromal k nam „oberjesuit“ Gomilšek, župnik na Medvedovem selu. Domači župnik in kaplan sta mu preskrbela precej ovac, katerim je po svoji navadi zopet zadnje kronice za njegova razna društva odvzel. Bil je takrat res jako pravicoljuben; povedal nam je, da je namen „kmečke zveze“ le

pobirati pridno kronice, da bodo črnuhi pri prihodnjih volitvah imeli več denarjev za agitacijo in nam bodo temložje vsilili nam neljubega poslanca Korošca ali morda Gomilška. Naenkrat pa je začel prav sladko in mastno opisovati koristi štajerske kmetijske družbe in nagovarjal navzoče, naj takoj plačajo vsak po 3 krono, češ da si ustanovijo podružnico na Sladki gori. Videti mu je bilo na prvi pogled, da je v tem še novinec, kajti primoran je bil vedno na papir gledati, na katerem je imel napisano to, kar je po ovinkih iz Lemberškega zborovanja ali pa mogoče iz „Štajerca“ zvedel. Priznal je tudi sam, da danes zato ni dovolj pripravljen in da hoče prihodnjič o teh zadevah še bolj podoben biti. Oglasil se je nato neki klerikalni kmet in rekel, da se je vse to že mnogo boljše v Lembergu govorilo, kjer je bil tudi on (kmet) navzoč in da se mu je stvar tam dopadla, ne more pa videti, zakaj hočejo gospodje danes na Sladki gori podružnico ustanoviti. Nato mu seveda Gomilšek kakor tudi domači župnik po svoje raztolmačita, da hočejo Lemberžani „nemčursko“ in „protiversko“ podružnico ustanoviti, medtem ko bodejo na Sladki gori „narodno-slovensko pravo rimsko-katoliško“ (mogoče z popolnimi odpustki obdarovano) kmetijsko podružnico snovali. Povejte nam, Vi nemirni duh Gomilšek, kako se to strinja?! Kmetijska podružnica štajerske kmet. družbe bi bila v Lembergu pod vodstvom kmetov „nemčurska“ in „protiverska“, v četrte ure oddaljeni Sladki gori seveda pod vodstvom žegnanih gospodov pa „narodno-slovenska rimsko-katoliška“ itd. Mi Vam pa odkrito srčno povemo, da Vi z Vašim počenjanjem hočete le stanovsko organizacijo kmeta onemogočiti. Milostljivega knezoškofa pa vprašamo, ali je dal Gomilška k sv. Petru za župnika ali okrajem Šmarje, Rogatec in Kozje za putovalnega učitelja nepotrebnih „Marijinih družb“ in „izobraževalnih društev“? Iz zanesljivih virov nam je znano, da g. Gomilšek večinoma po nedeljah po drugih farah leta. Milostljivi škof naj veli svojemu slugu, da naj pregleda zadnjih 10 števil „Slov. Gospodarja“ in naj mu o Gomilškem delu poroča in prepričan bode, da pisemo reanico. Končno naj še omenimo, da se mi Lemberžani tudi od domačega župnika ne bodedo pustili psovati, tudi ne ako bi bil slučajno — pijan, kar je seveda njegova navada. Glede ustanovljenja podružnice pa hočemo mirno čakati, kaj poreče osrednji odbor v Gradcu in upam, da je delal Gomilšek tokrat „rajtengo brez birta“.

Šmarje pri Jelšah. V nedeljo 17. t. m. vršilo se je v gostilni g. Mihaela Drobne kmečko zborovanje. Lepo število povabljenih kmetov in pa tudi več odličnih oseb se je vdeležilo tega zborovanja, kateri so pazljivo poslušali zanimivi govor kmetovalca g. Andreja Drcenik iz Kačjega dola. Njegov govor razvil se je obširno na to, kako bi se dalo zboljšati travnike skoz polago drinaže in gojenjem z različnimi gnojili in tako povzdigneti kmečko dobrostanje; a glavni namen njegovega govora je pa bil ta, da bi se tudi v Šmarji ustanovila podružnica štajerske kmečke družbe. Želimo in upamo, da se bo to tudi v kratkem uresničilo!

Boj v zgorno-radgonskem okraju.

Znano je, da porabijo klerikalci v politični borbi vsa sredstva. Z divjo strastjo, kakor jo je videti edino pri pridigarjih strupenega sovraštva, razširjajo svoje nazore in blatijo svoje nasprotnike. Kako popolnoma izgine sleherni sled krščanstva in poštenosti v klerikalni stranki, dokazuje gausni, brezvestni boj proti naprednjaku g. Francu Wratschko v Zg. Radgoni.

Preglejmo celo zadevo! Klerikalci so imeli zgorno-radgonski okraj 7 let v svoji roki. Okroglo 2 let je bil načelnik učitelj Kocmut iz sv. Jurja, njegov namestnik pa grof Avernas (1 leto) ter dr. Gorički (4 leta). Prvaškega načelnika Kocmuta je deželni odbor zaradi z a n e m a r j e n j a o d s t a v i l; drugi ni bil več izvoljen in tretji je odložil svoj mandat iz posebnih vzrokov. Pri nadomestnih volitvah septembra l. 1890 je bil g. F. Wratschko s 14 glasovi za načelnika izvoljen. Po pre-

teku dveh let so bile zopet volitve razpisane. „Gospodar“ je že preje z gonjo proti g. Wratschko pričel; vsaka laž, vsako obrekovanje je bilo temu laži-katoliškemu listu dobro, da onemogoči Wratschkovo izvolitev. Ali pomagalo mu ni, kajti ljudstvo je vpoštevalo gospodarako delo g. Wratschka in je bilo z njim izredno zadovoljno. In v kljub hujskanju politikunčih farjev ter njih ljubljenca Ploja je bil g. Wratschko ednoglasno za načelnika izvoljen. Ker pa „Gospodar“ še ni ponehal z obrekovanjem, si je moral poizkati g. Wratschko pravico pred sodnijo.

Ko so zopet 3 leti minuli in so bile volitve iz novega razpisa, poskušali so klerikalci z drugimi, še gršimi sredstvi svojo srečo. Bil je takrat pri dr. Goričkemu neki advokatski kandidat Pihl, ki se ni sramoval nobene laži, da bi g. Wratschkota očrnil. Nahujškalo se je nekega hlapca Serschea, naj izpove, da ga je hotel g. Wratschko najeti, da naj nekega klerikalnega majerja ustrelji. Vsaled tega nesramnega sklepa je bil g. Wratschko zaradi javnega nasilstva obtožen. Istotako sta ga naznanila prvaška dohtarja Glaser in Hrubar iz Celja zaradi goljufije ter po § 303. S temi krivičnimi naznanili se je hotelo onemogočiti izvolitev g. Wratschka. Ali vse tožbe so končale s z m a g o g. W r a t s c h k o t a. Klerikalce Serschea je bil obsojen na 4 mesece ječe, druge dve tožbi pa sta se ostavili. Pri volitvi pa je bil g. Wratschko tretjič ednoglasno za načelnika izvoljen, Farški „Gospodar“ pa je obrekoval nadalje.

Četrta volitev je končala istotako, izvršila se je pa veliko bolj mirno. Prišlo je do pete volitve. Klerikalci so osnovali neki „konzorci“, v katerem so imeli prvo besedo prvaki Veberič, Semlič in Borko. Podkupili so nekatere občinske predstojnike z denarjem in so bili ti pozneje v Mariboru obsojeni. Tudi ta goljufija ni pomagala, kajti g. Wratschko je bil zopet ednoglasno načelnikom izvoljen.

Prišlo je do šeste volitve, ki se je pred par tedni zgodila. V zadnjih 3 letih je pričel pogreviti župnik Kuncič s svojimi drugimi farškimi podrepaniki. Deloval je pri vseh občinskih volitvah v fari in tako je bilo precej črnih občinskih predstojnikov izvoljenih. Tako je tudi pri okrajnih volitvah prišlo, da je bilo za naprednjake le 10, za črnuhe pa 14 občin. V tem času pa se je napravilo tudi prošnjo, da naj se Zgornjo Radgono v trg predrugači. Cesar je to tudi potrdil. Ali medtem se je plazil deviškonedolžni hofrat Ploj po Dunaju in je znal prepričati, da ni prišlo poročilo o spremembi Zg. Radgone v trg pravčasno iz ministerstva. Občina pa ni počivala in tako je bil minister Bie nerth prisiljen, imenovati Zg. Radgono za trg. Zahteval je pa od g. Wratschkota, da se razpišejo okrajne volitve po starem zistemu in priporočal, da naj se prvaška farška ter napredna stranka zjediniti, kar bi bilo v blagor celenu okraja. Prvi zahtevi je g. Wratschko takoj ustregel, ker je že pred letom izjavil, da noče ostati več načelnik. Odklonilo se pa je kompromis s klerikalci, kajti z lažniki in obrekovalci se nikdo družiti noče. Ker se je pa g. Wratschkota vendar še nadlegovalo, da naj se udeleži volitev, poizkusil je pripraviti sporazumljenje. V tem času je prišel preje imenovani Veberič k g. Wratschkotu. Le-ta je prvemu priporočal kompromis, katerega je minister želel. Veberič je obljubil, da bode stvar svojim prvaki prijateljcem naznanil in 12. avgusta bi imela z Wratschkotom skupaj priti. Zadnji pa je nato pozabil in ni prišel. Tako ni z Veberičom nobene besede o volitvah več izpregovoril. In zdaj nakrat se je napravilo naznanilo, da je hotel Wratschko Veberiča s „fufcigarjem“ podkupiti. Vsak pametni človek vidi, kam pes tace molil! Priče so dokazale, da je Veberič smrtni sovražnik g. Wratschkota, da je nadalje sam izjavil, da se hoče nad Wratschkom maščevati, Veberičev glas bi g. Wratschkotu nič ne pomagal. Ali v kljub temu je klerikalni Veberič prisegel in Wratschko je bil obsojen. Mi ne trdimo, da je Veberič po krivem prisegel, ker tega dokazati ne moremo. Ali mi pravimo, da je sodnja tako sodila, kakor bi noben človek tega ne pričakoval. In zato teče tožba naprej! In zdaj premislimo: Minister je nasvetoval

Enkrat morava vse povedati, in če se to preje zgodi, je še bolj. Jaz ne odneham, to rečem. Kajti zakaj naj bi postala midva nesrečna, ako sta se sprla enkrat najina očeta? Ko bi se vsaj vedlo, kaj sta imela? Ali noben človek tega ne pove. To je župnikovo delo. — »Bodi vesel«, je odgovorila Rozika tiho, »morda si srečnejši.« — »Srečnejši? Ne! Ako se zaradi česar trpi, se mora vendar vedeti, zakaj. In jaz ne verujem, da je tako hudo...« — Roziki je padlo v glavo, da mu vse pove. Ali končno se je premagala, objela ljubčka in rekla: »Daj mi poljub!« In ko je to storil, malo začuden vsled njenega žalostnega pogleda, prosila je: »Se enkrat in še enkrat...« — Prestrašen je stisnil Toni Roziko k sebi in jo vprašal: »Moja Rozi, kaj pa ti je nakrat, ti si tako žalostna?« — In zdaj je prišla njegovo roko ter rekla: »Prosil sem te za te tri poljube, kajti morda bodejo zadnji, katere dobim od tebe. In zato sem hotela ravno tri, kakor se pri molitvi napravi tri križe, predno se reče »amen.« Kajti zdaj, Toni, pride ljubezen na poizkušnjo. Najbolje je, da ti vse sama povem. Jaz vem, kako je nastalo sovraštvo med mojim in tvojim očetom. Ne branim svojega očeta, ali tvoj je pač še bolj kriv. In vidiš, Toni, jaz vem da ljubiš svojega očeta. Ali imaš toliko ljubezni do mene, da ti smem vse povedati?« — »Povej, Rozi«, je rekel Toni, »ti si edina, ki mi sme vse povedati.« — In Rozika je povedala, kar ji je par ur preje stara Agata sporočila.

(Naprej prihodnjič.)